

ጋዜጣዊ መግለጺ
ንኩሎም ኤርትራውያን ተቆማጦ የተቦሪ
ብፍላይ ድማ ንተሳተፍቲ ጉዕዞ ጀነቭ

ከም ኣብ ኩሉ ዙርያ ዓለም ዘለዎ ሲቪካውያን ማሕበራት፡ ኣብ የተቦሪ ውን ማሕበር ጥርናፊ ኤርትራውያን ንዲሞክራሲን ፍትሕን ተመስሪቱ ኣድማዒ ዝኾነ ስራሓት ኣብ ምክያድ ይርከብ። ገለ ካብቶም ደሚቕም ዝረኣዩ ፍጻሜታት ድማ ኣብ ዝሓለፈ ሰሙናት ምስ ምምጻእ ኣቶ ግርማ ኣስመሮም ተተሓሕዞ ዝተኻየደ ሰላማዊ ሰልፍን ምስ ናይ ሽወደን ኣገልግሎት ራድዮን ተለቭዥንን ጋዜጠኛታትን ካልኣት ዝተፈላለዩ ተጣብቓቲ ሰብኣዊ መሰላትን ብቐጻሊ ዝግበር ዘሎ ርክባት ነቲ ሓቀኛ ኩነታት ህዝቢ ኤርትራ ዘቃልሕ ኮይኑ፡ ንብዙሓት ተቆማጦ የተቦሪ መተባብዒ መንገዲ ከምዝኸፈተሎም ክረጋገጽ ተኻኢሉ ኣሎ።

እቲ ሓቂ እዚ ኮይኑ ከብቅዕ ነቲ ብዲሞክራሲያዊ ሕገ-መንግስቲ ሽወደን ዝተዋህበና ሓሳብካ ብነጻ ናይ ምግላጽን ንሓድሕድካ ተኸባቢርካ ናይ ምንባር መሰላትን ንምዕፋን እታ ብማሕበረሰብ እትፍለጥ ኣገልግሎት ራድዮ ኣብ ልዕሊ ንጹሃት ዜጋታት ኤርትራ ኣነዋሪ ጸርፍታት ምትሕልላፍ ጥራይ ከይኣኸላ "ኣብ ሓምሳታት ኣቦታቶም ንኤርትራ ናብ ኢትዮጵያ ሸይጦም ሕጂ ኸኣ ከዳዓት ናይ ዘመንና ኣንድነት ታሪኽ ኣቦታቶም ይደግሙ ኣለዉ" እናበሉ ንሓዋሩ ብታሪኽ ዘሕትቶምን ኣብ ቅድሚ ሕጊ ሽወደን ዘኸሰሱምን ጸለመታት ኣብ ምክያድ ተዋፊሮም ኣለዉ።

ታሪኽ ኣቦታት ካብተላዕለ እምበኣር እታ ኣብ ከበሳን ቆላን መታሕትን ብ653 ዓ.ም. ተመስሪታ ናብ ወረዳን ኣውራጃን ተጠርኒፋ ዝቐመጠ ሃገር ብሕግን ፍትሕን ተዳንያ ትመሓደር ኤርትራ ኣውሪሶሙና ዝሓለፉ ኣቦታት ዘኹርዕ እምበር ዝሕፍር ታሪኽ የብሎምን። እንተተቲ ከዳዓት፡ ሃሱሳት፡ ሸየጥቲ ሃገር፡ እናበሉ ዘቐርብም ክስታት ግን ንግዜኡ ነቶም ምስእም ዘለዉ ንጹሃት መንእሲያት ከታልልዎምን ከደናግርዎምን ይኸእሉ ይኾኑ ነቲ ምስ ደርጊ ዝፈጸምዎ ጸሊም ታሪኽ ግን ዘጸዕዱ ኣይኮነን። እኳ ድኣ፡

እቲ ክሕፍር ዝግብኣስ ህዝቢ ኤርትራ ነጻነቱ ድሕሪ ምእዋጅ ንዕሰራ ዓመት ዝኣክል ብዘይ ሕገ-መንግስቲ ፖለቲካዊ ስልጣኑ ብህግደፍ ተመንዚዑ ምንባሩ ኣይዩ።

እቲ ከሕፍር ዝግብኣስ ኤርትራ ንዕሰራ ዓመት ዝኣክል ብሃገር ደረጃ ኣዲት ወይ ናይ ገንዘብ ምቁጽጸር ትካል ዘይብላ ካብ ህዝቢ ብወፊያን ግብርን ቀረጽን ዝተኣከበ ገንዘብ ተሓታቲ ዘይብሉ ንብላሽ ይባኸን ምህላዉ ኣይዩ።

እቲ ከሕፍር ዝግብኣስ ህዝቢ ባህሉን ልምዱን ሰብኣዊ ክብሩን መሰሉን ተገፊፉ መንነቱ ጠፊኡዎ ንስደት ፋሕ ምባሉ ኣይዩ።

እቲ ከሕፍር ዝግብኣስ ኣንቱም ኣብ ራድዮ ማሕበረሰብ ተሓቢእኩም ብመጻኢ ዕድል መንእሲያት ኤርትራ ትጻወቱ ዘለኹም ኣይዩ።

እቲ ካብ ኩሉ ዘሕዘን ድማ ዓበይትን ለባማትን ሽማግሌታት የተቦሪ ዘኹርዕ ታሪኹምን ታሪኽ ወለዶምን ኣብ ራድዮ ማሕበረሰብ ብኣባላት ደርጊ ክጽረፍ እናሰምዑ ክምልሱ ወይ ክሃረቡ ዘይምኸኣሎም ኣይዩ።

እንተተቲ ሃሱሳት ከዳዓት ንህዝቦም ናብ ኢትዮጵያ የሕሊፎም ዝሸጡ እናተባህሉ ብተደጋጋሚ ኣብ ልዕሊ ንጹሃት ዝፍጥ ጸለመታት ግን እቲ ንሱይ ኣብ ጀነቭ ብህግደፍ ተዳልዩ ኣብ ትሕቲ ባንደራ ኢትዮጵያ ዝካየድ ሰላማዊ ሰልፊ ብቐዕ መልሲ ክህብ ስለዝኾነ ነቶም ከይተረድኡም ናብዚ ሰላማዊ ሰልፊ ንምስታፍ ካብ የተቦሪ ናብ ጀነቭ ዝገዓዙ ዘለዉ ዜጋታት ነዚ ዝስዕብ ሓበሬታ ነቐርቡሎም።

ብመሰረቱ ንእግዳ ብዝምልከት እቲ እግዳ ዝእገዝ ምፍጻም ደኣምበር ብሰላማዊ ሰልፊ ዝፍታሕ እግዳ የልቦን። ግድነት ሰላማዊ ሰልፊ ምግባር ካብ ኣድለዮኹ፣ እዛ ንነብረላ ዘለና ሃገር ሽወደን ሓንቲ ካብተን ኣብ ልዕሊ መንግስቲ ኤርትራ ንውሳኔ እግዳ ዝደገፈት ሃገር ኢያ። ኣብዛ ንቕመጠላ ከተማ የተቦሪ ከኣ ናይ ሽወደን ሃገራዊ ባይቶ ቤት ጽሕፈት፣ ናይ ሕብረት ኤውሮጳ ቤት ጽሕፈት፣ ናይ ሕቡራት መንግስታት ቤት ጽሕፈት፣ ስለዘሎ ብቐረባ ኣብዚ ክግበር ምተኻእለ። እቶም ገደብ ድማ ነብሶም ኣብ ናይ በረድ ሓደጋ ካብ ምእታው ምደሓኑ። እቲ ሰላማዊ ሰልፊ ሓዘዎ ዘሎ ሕቡእ ዕላማ ህግደፍ ግን ነዚ ዘፍቅድ ኣይኮነን።

እምበኣር እቲ ውሽጣዊ ትሕዝቶን ዕላማን ሰላማዊ ሰልፊ ጀነቭ ኣበጋግሳኡ ብኸምዚ ሰሪዕና ነቕርብልኩም።

ኣብ ዝሓለፈ ወርሒ 24 ጥሪ 2010 ዓ.ም.ፈ. ኣብ ዓባይ ብሪጣንያ ከተማ ለንደን ወክልቲ ግንባር ሓርበኛታት ህዝቢ ኢትዮጵያ ምስ ወክልቲ ቤት ጽሕፈት ኤምባሲ ኤርትራ ናይ ሓባር ኣኼባ ኣካይዶም። ኣብቲ ኣኼባ ንግንባር ሓርበኛታት ህዝቢ ኢትዮጵያ ወኪሎም ዝተሳተፉ፡

ጀነራል ታመነ ድልነሳው (ኣባል ደርግ)
ኮሎኔል ኣለማየሁ መንገሻ (ኣባል ደርግ)
ኣቶ ኤልያስ ክፍለ (ናይ ኢትዮጵያ ሪቪው ሓላፊ) ካልኣት ብጾቶም ኣብ ኣስመራ ዝመደበሮም ብነጻነት ኤርትራ ዘይኣምኑ ኣባላት ቅንጅት ክኾኑ ከለዉ፡

ንቤት ጽሕፈት ኤምባሲ ኤርትራ ኣብ ለንደን ወኪሎም ኣብቲ ኣኼባ ዝተሳተፉ ከኣ፡

ዶ/ር በረኸት ፍስሓጽዮን (ወኪል ህግደፍ ኣብ ቤት ጽሕፈት ኤምባሲ ኤርትራ)
ኣቶ ኣብርሃም ኪዳነ (ቁጠባዊ ሓላፊ ኣብ ቤት ጽሕፈት ኤምባሲ ኤርትራ)
ዶ/ር ተወልደ (ኣባል ቤት ጽሕፈት ኤምባሲ ኤርትራ)
ኣቶ ዳዊት ተክለኣብ (ኣባል ቤት ጽሕፈት ኤምባሲ ኤርትራ)
ኣቶ ስዩም ጸጋይ (ኣባል ቤት ጽሕፈት ኤምባሲ ኤርትራ)
ኣቶ ኣማኒኤል ስዩም (ኣባል ቤት ጽሕፈት ኤምባሲ ኤርትራ) ካልኣትን ኢዮም።

ዶ/ር በረኸት ፍስሓጽዮን ንህግደፍ ወኪሉ ኣብቲ መኻፊቲ ኣኼባ ዘስምዖ መደረ "ኣብዚ ኤርትራውያንን ኢትዮጵያውያንን ንመጀመርያ ጊዜ ብሓባር ዝተኣከብናሉ ዋዕላ፡ ንመንግስቲ ኤርትራ ወኪሊ ምቕራብይ ዝተሰመዓኒ ታሕገስ እናገለጽኩ እዚ ዋዕላ ቀጻልነት ንክህልዎ ናይ ፕረሲደንት ኢሳያስ ሙሉእ እምነት ምጻኑ ከረጋግጻልኩም ይፈቱ" ድሕሪ ምባልኤርትራ ምስ ኢትዮጵያ ሓደ ንምግባር ካብ ጽባሕ ነጻነት ጀሚርና ቆራጽ መርገጽ ከምዝነበረና ይፍለጥ። እንተኾነ ግን ወያነ ኣብ ማዕርነት ዝተመስረተ ሓድነት ስለዘይፈቱ ሽዑ ብተንኮል ዝወልዖ ኩናት ክሳብ ሕጂ ኣተዓናቐፉዎ ጸኒሑ ኢዩ። መንግስቲ ኤርትራ ግን ኣቐዲሙ ሓዘዎ ዝጸንሐ ናይ ርሑቕ ዕላማን ራእይን ኣበርቲዑ ዝቐጽለሉ ዘሎ መርገጽን ምጻኑ ምሳኻትኩም ምስ ኢትዮጵያውያን ግልጹ ብዝኾነ ቋንቋ ክንረዳድኣሉ ዝግባእ ጉዳይ ኢዩ። ስለዚ ከኣ ስርዓት ወያነ ብናይ ሓባር ቃልሲ ድሕሪ ምእላይ ህዝብታት ኤርትራን ኢትዮጵያን ብዘይ ወዓል ሕደር ከም ቀደሞም ሓደ ከይኖም ክነብሩ ቆራጽ መርገጽ መንግስቲ ኤርትራ ምጻኑ ከበስረኩም ይፈቱ። " ብምባል መደረኡ ደምዲሙ። ካብኡ ቀጸሉ፡

ኣቶ ስዩም ጸጋይ ንህግደፍ ወኪሉ ዘስምዖ እዋናዊ መደረ ከኣ ".....ኣብ ልዕሊ መንግስቲ ኤርትራ ዝተነብረ እግዳ ኣዘዩ ሓደገኛ ምጻኑን ብተዘዋዋሪ መንገዲ ንሓድነታዊ ቃልሲ ኢትዮጵያ ዝጎድእ ካብኡ ሓለፉውን ኤርትራ ከም እንኮ ደጋፊት ተቓዋምቲ ሓይልታት ኢትዮጵያ ምጻኑ መጠን ብሰንኪ እግዳ ኣብ ልዕሊ መንግስቲ ኤርትራ ዝወርድ ጉድኣት ብቐጥታ ንቃልሲ ሓይልታት ተቓዋምቲ ኢትዮጵያ ስለዝጎድእ ነቲ ኣብ ልዕሊና ተነቢሩ ዘሎ እግዳ ክለዓል፡ መንግስትን ህዝብን

ኤርትራ ጀሚሩዎ ዘሎ ቃልሲ ኣብዚ ዘለኹም ኢትዮጵያውያን ኩሉኹም ኣብ ጎድንና ክትስለፉ ይግባእ” ክብል ተሪር ምሕጽንታኡ ኣቕሪቡ።

ኣብ መወዳእታ ድማ ኩሎም ብነጻነት ኤርትራ ዘይኣምኑ ኣብ ትሕቲ ግንባር ሓርበኛታት ህዝቢ ኢትዮጵያ ተጠርኒፎም ዘለዉ ኣባላት ቅንጅትን ደርግን ኣብ ናይ ጀነቭ ሰላማዊ ሰልፊ ንህግደፍ ዘለዎም ድጋፍ ንምግላጽ ባንደራ ኢትዮጵያ ሒዞም ንምስታፍ ተሰማሚዕዎ ኣኹባ ለንደን ተደምዲሙ።

ብድሕርዚ ኣብ ኩሉ ማዕከናት ዜና ህግደፍ ኣብ ቲቪ-ኤሪ ከይተረፈ ነቶም ብነጻነት ኤርትራ ዘይኣምኑ ኣባላት ቅንጅትን ደርግን ”ግዱሳት ኢትዮጵያውያን” ብዝብል ስም ኣማዕሪጎም ኣብ ሰላማዊ ሰልፊ ጀነቭ ባንደራ ኢትዮጵያ ሒዞም ክሳተፉ ምጃኖም ተቓሊሑ።

እምበኣር ካብዚ ኩሉ ሓበሬታ ብምብጋስ ሰላማዊ ሰልፊ ጀነቭ ንረብሓ ህዝቢ ኤርትራ ዘይኮነስ ህግደፍን ቃልሲ ህዝቢ ኤርትራ ሰዒሩ ዘውደቐም ጸላእቲ ህዝቢ ኤርትራ ኣባላት ቅንጅትን ደርግን ንመጀመርያ ጊዜ ኣብ ቃልዕ ጎደናታት ጀነቭ ጉልባቦም ቀሊዖም ተሓቓቑፎም ዝረኣይሉን ናይ ህግደፍ ግሁድ ፖለቲካዊ ምንዝርናን ኣብ ልዕሊ ህዝቢ ኤርትራ ታሪኻዊ ጥልመት ዝፍጽሙሉ መዓልቲ ውድቀትን ኢዩ። ኩሉኹም ናይ ጀነቭ ተጎግዞቲ ድማ ምስቶም ጸላእቲ ህዝቢ ኤርትራ ዝኾኑ ኢትዮጵያውያን ኣባላት ቅንጅትን ደርግን ብሓባር ኣብ ትሕቲ ጽላል ባንደራ ኢትዮጵያ ትውዕልሉ መዓልቲ ብምጃኑ መንዩ ከዳዕ፡ መንዩ ሃሱሱ፡ መንዩ ንህዝቢ ኤርትራ የሕለፉ ዝህቡ፡ ናይ ገዛእ-ርእሰኹም ናይ ዓይኒ መሰኻኽር ኩንኩም ትውዕልሉ ኣጋጣሚ ስለዝኾነ ዋልታ ህዝብኹም ትኸንሉ ሓቀኛ ሚዛን ንምሃብ እቲ ውሳኔ ናባኹም ንገድፎ።

ኣብ መወዳእታ ድማ ከም ኩልና ካብ ኤርትራ ዝተወለድና የሕዋትን ተቐማጦ ከተማ የተቦርን መጠን ብሰላም ተጓዒዝኩም ብሰላም ክትምለሱና ንምነይልኩም።

ማሕበር ጥርናፊ ኤርትራውያን ንዲሞክራሲን ፍትሕን

የተቦሪ 20 የካቲት 2010 ዓ.ም.ፈ.